

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

เรื่อง เงินรายได้ของโรงพิมพ์การศาสนา

กรมบัญชีกลางได้มีหนังสือที่ กค ๐๕๑๘.๑/๑๐๙๙๙ ลงวันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๕๕ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ความว่า สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ได้วินิจฉัย ในประเด็นที่กฎหมายว่าด้วยคณะสงฆ์บัญญัติให้กรมการศาสนาเป็นเจ้าของศาสนสมบัติกลางว่า เนื่องจากศาสนสมบัติกลางไม่เป็นนิติบุคคลตามกฎหมาย การดูแลรักษาและจัดการเพื่อแก้ไข ปัญหาเกี่ยวกับสิทธิในการทำนิติกรรมและการดำเนินคดีทางศาลเกี่ยวกับศาสนสมบัติกลาง หาได้ มุ่งหมายที่จะให้กรมการศาสนาเป็นเจ้าของศาสนสมบัติกลางอย่างแท้จริง ในทางปฏิบัติ ตามพระ ราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการของกรมการศาสนา กำหนดให้โรงพิมพ์การศาสนาเป็นหน่วยงาน ภายใต้การควบคุมและบริหารงานของสำนักงานศาสนสมบัติกลาง กรมการศาสนา ดังนั้น โรง พิมพ์ดังกล่าวจึงได้รับสิทธิพิเศษในฐานะเป็นโรงพิมพ์ของส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจตาม มติ คณะรัฐมนตรี

กรมบัญชีกลางพิจารณาแล้วเห็นว่า โรงพิมพ์การศาสนาก่อตั้งขึ้นโดยอาศัยเงิน ของศาสนสมบัติกลาง แต่ผู้ดำเนินการของโรงพิมพ์เป็นกรมการศาสนาซึ่งเป็นส่วนราชการ ดังนั้น จึงมีข้อเท็จจริงที่ยังโต้แย้งในเรื่องสถานภาพของโรงพิมพ์การศาสนาซึ่งมีความสัมพันธ์ เกี่ยวกับเงินรายได้ของโรงพิมพ์ดังกล่าว หากถือว่าโรงพิมพ์ดังกล่าวเป็นหน่วยงานภายใต้การ ควบคุมและบริหารงานของสำนักงานศาสนสมบัติกลาง กรมการศาสนา เงินต่าง ๆ ที่กรมการ ศาสนาได้รับมาจากรายได้ของโรงพิมพ์ดังกล่าวก็ต้องเป็นเงินที่ส่วนราชการได้รับเป็นกรรมสิทธิ์ ตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณและกฎหมายว่าด้วยเงินคงคลัง แต่สำนักงาน คณะกรรมการกฤษฎีกาได้วินิจฉัยว่า กฎหมายว่าด้วยคณะสงฆ์ไม่ได้มุ่งหมายให้กรมการศาสนา เป็นเจ้าของศาสนสมบัติกลางอย่างแท้จริง

กรมบัญชีกลาง จึงขอหารือว่า เงินรายได้ของโรงพิมพ์การศาสนาจะถือว่าเป็นเงิน ที่ส่วนราชการได้รับตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณและกฎหมายว่าด้วยเงินคงคลังหรือไม่

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๘) ได้พิจารณาปัญหาดังกล่าว โดยมีผู้แทน กระทรวงการคลัง (กรมบัญชีกลาง) และผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการ (กรมการศาสนา) เป็นผู้ ชี้แจงข้อเท็จจริงแล้ว ปรากฏข้อเท็จจริงเพิ่มเติมว่า โรงพิมพ์การศาสนาได้ก่อตั้งขึ้นด้วยเงินทุนที่ ยืมมาจากศาสนสมบัติกลาง มิได้ก่อตั้งด้วยเงินของรัฐ โดยเมื่อใช้หนี้เงินยืมเสร็จแล้ว คณะสงฆ์ได้

มอบโรงพิมพ์การศาสนาให้เป็นสมบัติของศาสนสมบัติกลาง^๑ และผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ของโรงพิมพ์การศาสนาได้รับเงินเดือนหรือค่าจ้างจากทรัพย์สินรายได้ของโรงพิมพ์การศาสนา ตามงบประมาณประจำปีของศาสนสมบัติกลางส่วนโรงพิมพ์การศาสนา^๒ ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ของโรงพิมพ์การศาสนาจึงมิใช่ข้าราชการหรือลูกจ้างของส่วนราชการ อีกทั้งเงินรายได้ของโรงพิมพ์การศาสนาก็เป็นทรัพย์สินและการเงินอย่างหนึ่งของโรงพิมพ์การศาสนาจึงเป็นส่วนหนึ่งของศาสนสมบัติกลาง^๓

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๘) พิจารณาแล้วเห็นว่า จากข้อเท็จจริงดังกล่าวข้างต้นจะเห็นได้ว่า โรงพิมพ์การศาสนามีใช้ส่วนราชการในสังกัดกรมการศาสนา^๔ แม้มาตรา ๔๐ วรรคสอง^๕ แห่งพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ ได้กำหนดให้การดูแลรักษาและจัดการศาสนสมบัติกลาง เป็นอำนาจหน้าที่ของกรมการศาสนา และเพื่อการนี้ให้ถือว่ากรมการศาสนาเป็นเจ้าของศาสนสมบัติกลางนั้น ก็เพียงพอให้เกิดปัญหาเกี่ยวกับสิทธิในการทำนิติกรรมและการดำเนินคดีทางศาลเกี่ยวกับศาสนสมบัติกลางเท่านั้น หาได้มุ่งหมายให้กรมการศาสนาเป็นผู้มีกรรมสิทธิ์ในศาสนสมบัติกลางอย่างแท้จริงไม่^๖ ดังนั้น เงินรายได้ของโรงพิมพ์การศาสนา จึงมิใช่เงินที่ส่วนราชการได้รับเป็นกรรมสิทธิ์ตามมาตรา ๒๔ วรรคหนึ่ง^๗ แห่งพระราชบัญญัติวิธีการ

^๑ คำปรารภระเบียบกรมการศาสนา ว่าด้วยการบริหารโรงพิมพ์การศาสนา พ.ศ. ๒๕๒๕

^๒ “ตามที่คณะสงฆ์ได้ยืมเงินทุนของศาสนสมบัติกลางจัดตั้งโรงพิมพ์การศาสนาขึ้นด้วยมีวัตถุประสงค์เพื่อจัดพิมพ์ผลิตผลการพระศาสนา มีแถลงการณ์คณะสงฆ์ เทศนาพระไตรปิฎก หนังสือและแบบพิมพ์ เป็นต้น เมื่อใช้หนี้เงินยืมเสร็จแล้ว มอบให้เป็นสมบัติของศาสนสมบัติกลาง

ฯลฯ

ฯลฯ”

^๓ ระเบียบกรมการศาสนา ว่าด้วยการบริหารโรงพิมพ์การศาสนา พ.ศ. ๒๕๒๕

ข้อ ๘ ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่โรงพิมพ์การศาสนา ส่วนหนึ่งบรรจุและแต่งตั้งเป็นพนักงานศาสนการตามระเบียบกรมการศาสนา เรื่อง การจัดระเบียบพนักงานศาสนการ และอีกส่วนหนึ่งให้จัดจ้างตามความเหมาะสมและตามความจำเป็นแห่งกิจการ โดยให้รับเงินเดือนหรือค่าจ้างจากทรัพย์สินรายได้ของโรงพิมพ์การศาสนาตามงบประมาณประจำปีของศาสนสมบัติกลางส่วนโรงพิมพ์การศาสนา

^๔ ระเบียบกรมการศาสนา ว่าด้วยการบริหารโรงพิมพ์การศาสนา พ.ศ. ๒๕๒๕

ข้อ ๑๗ ทรัพย์สินและการเงินของโรงพิมพ์การศาสนาเป็นส่วนหนึ่งของศาสนสมบัติกลาง

^๕ บันทึก เรื่อง อำนาจและหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินในการตรวจสอบบัญชีโรงพิมพ์การศาสนา (เรื่องเสร็จที่ ๙๙/๑๕๑๘)

^๖ มาตรา ๔๐ วรรค ๑

วรรค ๑

การดูแลรักษาและจัดการศาสนสมบัติกลาง ให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรมการศาสนา เพื่อการนี้ให้ถือว่ากรมการศาสนาเป็นเจ้าของศาสนสมบัติกลางนั้นด้วย

วรรค ๑

วรรค ๑

^๗ โปรดดูเชิงอรรถที่ ๔, ข้างต้น

^๘ มาตรา ๒๔ บรรดาเงินที่ส่วนราชการได้รับเป็นกรรมสิทธิ์ ไม่ว่าจะได้รับตามกฎหมายหรือระเบียบข้อบังคับ หรือได้รับชำระตามอำนาจหน้าที่ หรือสัญญา หรือได้รับจากการให้ใช้ทรัพย์สิน หรือเก็บดอกผลจากทรัพย์สินของราชการ ให้ส่วนราชการที่ได้รับเงินนั้นนำส่งคลังตามระเบียบหรือข้อบังคับที่รัฐมนตรีกำหนดไว้แต่จะมีกฎหมายกำหนดเป็นอย่างอื่น

งบประมาณ พ.ศ. ๒๕๐๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๑๗ และไม่เป็นเงินที่พึงชำระให้แก่รัฐบาลซึ่งหัวหน้าส่วนราชการที่ได้เก็บหรือได้รับเงินนั้นต้องส่งคลังตามมาตรา ๔ วรรคหนึ่ง^๔ แห่งพระราชบัญญัติเงินคงคลัง พ.ศ. ๒๔๙๑

(ศาสตราจารย์พิเศษ ชัยวัฒน์ วงศ์วัฒนศานต์)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มิถุนายน ๒๕๔๕

ฯลฯ

ฯลฯ

^๔ มาตรา ๔ ภายใต้บังคับแห่งมาตรา ๑๓ บรรดาเงินทั้งปวงที่พึงชำระให้แก่รัฐบาลไม่ว่าเป็นภาษีอากร ค่าธรรมเนียม ค่าปรับ เงินกู้ หรือเงินอื่นใดหัวหน้าส่วนราชการที่ได้เก็บหรือรับเงินนั้นมีหน้าที่ควบคุมให้ส่งเข้าบัญชีเงินคงคลังบัญชีที่ ๑ หรือส่งคลังจังหวัดหรือคลังอำเภอ ตามกำหนดเวลาและข้อบังคับที่รัฐมนตรีกำหนด โดยไม่หักเงินไว้เพื่อการใด ๆ เลย

ฯลฯ

ฯลฯ